

dostatečné příčiny, by obvinění mohlo za pravdivé býtí pokládáno. Obžalovaný hájil se tím, že znalec prof. R. mu s určitostí sdělil, že ono podání pochází od soukromé žalobkyně, že jí to může říci, a také prof. T. že mu řekl, aby si to se slečnou K-ovou vyjednal. Navrhl-li obžalovaný, jak jednacím protokolem zjištěno, by profesori R. a T. byli slyšeni o té okolnosti, co s obžalovaným dříve soukromě byli mluvili, neboli že mu jako znalci slečnu K-ovou za pisatelku onoho podání označovali, neměl ve smyslu Šu 3 tr. ř. návrh ten jako nezávažný býtí zamítnut, neboť v této trestní věci nebylo dokázati, zda psala Elisa K-ová závadný list na zemskou školní radu čili nic, nýbrž, zda obviňoval obžalovaný Elisu K-ovou křivě z pisatelství, zda ji obviňoval z přestupku falšování soukromé listiny a z nečestného jednání křivě čili nic, anebo aspoň, zda byly tu okolnosti, jím prokazatelné, jež by dávaly dostatečné důvody, by mohl obvinění pokládati za pravé. Touto otázkou rozsudky obou stolic, stojíce na stanovisku, že obžalovanému bylo třeba podati o pisatelství Elisy K-ové důkaz pravdy, vůbec se nezabývaly a byl zákon v oněch směrech porušen. Další porušení zákona spočívá v odsouzení obžalovaného rozsudkem okresního soudu v Liberci U VI 1276/21, aby vedle Šu 390 tr. ř. nahradil útraty znaleckých posudků v částce 650 Kč. Útraty ty vzešly ve věci zcela jiné, ve věci U VI 393/21 proti neznámému pachateli pro přestupek §§ 197 a 461 tr. zák., spáchaný falšováním závadného podání jako listiny soukromé. Věc tu vedl veřejný obžalobce, třeba k trestnímu oznámení Rudolfa S., a tento zde nebyl ani soukromým obžalobcem, ani soukromým účastníkem. Ve svém trestním oznámení uvádí výslovně, že žádá za zavedení řízení proti »neznámému pachateli«. Žádal-li však za zavedení trestního řízení proti neznámému pachateli, nebylo toto vedeno jen na jeho návrh a měl útraty platiti stát.

Čís. 1148.

Srážka vlaků zaviněná tím, že vlakvedoucí, obdržev předčasně vlakopis, opustil stanici, nevyčkav příjezdu protijedoucího vlaku.

Výpravčí úředník jest zodpovědným za předčasné vydání vlakopisu. Pokud stihá zodpovědnost též vlakvedoucího.

(Rozh. ze dne 5. března 1923, Kr II 167/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného Antonína P-a do rozsudku krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 12. ledna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 335 a 337 tr. zák., vyhověl však zmáteční stížnosti obžalovaného Štěpána Sch-a do téhož rozsudku, jímž byl uznán vinným tímž trestným činem, rozsudek ohledně něho zrušil a vrátil věc prvému soudu. by jí znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost Antonína P-a dovozuje, uplatňujíc zmáteční důvod čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., že stěžovatel odevzdal vlakopis vlakvedou-

címu Sch-ovi, jsa přesvědčen, že Sch. odjede s vlakem č. 44 teprve, až protivlak č. 41 přijede, že se prý takové vypravení vlaků dalo a děje pravidelně a že stěžovateli nemohlo napadnouti, že Sch. by odjel před příjezdem protivlaku, dobře věda, že vlaky č. 44 a 41 křížují ve stanici J. Vývodům těm nelze přisvědčiti. Příčinná souvislost nehody s tím, že stěžovatel odevzdáním vlakopisu dal Sch-ovi příkaz neb alespoň zmocnění k odjezdu předčasně, t. j. před příjezdem protivlaku č. 41, vyplývá nepopíratelně z úvahy, že Sch. bez vlakopisu odjeti nemohl, a je proto nalézacím soudem správně zjištěna. Pro posouzení, zda jednal stěžovatel předčasným odevzdáním vlakopisu nedbale, je bez významu, zda bylo mezi ním a Sch-em o křížování vlaků v O. mluveno čili nic. V případě kladném byl by stěžovatel v Sch-ovi při nejmenším vzbudil domněnku, že křížování, pro stanici J. předepsané, je přeloženo do stanice O. a že trať mezi oběma stanicemi je pro vlak č. 44 volná, ač volnou nebyla a ač při náležité opatrnosti i stěžovatel byl by si musel uvědomiti, že Sch. porozumí nebo může porozuměti slovům stěžovatelovým »v O. křížujete« způsobem naznačeným. Než i v případě záporném, pro stěžovatele příznivějším, že o křížování vlaků v O. mluveno nebylo — a s hlediska této možnosti posuzuje zřejmě nalézací soud vinu stěžovatele P-a — porušil stěžovatel své služební povinnosti. Dle zjištění nalézacího soudu je vydání vlakopisu výpravčím úředníkem vlakvedoucím samo o sobě již rozkazem neb alespoň dovolením k odjezdu a to v případě, o nějž tu jde, k odjezdu bezodkladnému, poněvadž příjezd a odjezd byly totožny (t. j. byly zapsány do vlakopisu týmž časem). Nezáleží na tom, že byly vlaky i jindy pravidelně vypravovány týmž, platným předpisům nevyhovujícím způsobem, ani na tom, zda počítal a mohl stěžovatel počítati s náležitou opatrností Sch-ovou. Předpisy pro dopravní službu směřují k tomu, by nebezpečí, s provozem železnic spojené, bylo zamezeno neb alespoň na nejmenší míru sníženo; dlužno jim vyhověti, třebas by se tím pravidelný provoz stal snad zdlouhavějším; neboť nutnějším a závažnějším než požadavek rychlé jízdy, je požadavek jízdy bezpečné. Předpisy o provozu neztrácejí platnosti a závaznosti tím, že se jich třeba častěji, ba pravidelně nešetří. Předpisy žádají poslušnost a přesné zachování na onom zřízení, jehož činnosti se ten který jejich bod dotýká; nelze ponechati na vůli tomu kterému zřízení, by předpis, jeho se dotýkající a proň závazný, zachoval anebo nezachoval, dle toho, zda nemá nebo má za to, že nebezpečí pro lidskou bezpečnost nenastane pro bdělost a opatrnost zřízenců jiných. Povinností stěžovatelovou bylo proto, by si sám, nespolehaje na vlakvedoucího Sch-a, počínal s náležitou obezřelostí a opatrností. Co bylo v tomto směru jeho povinností, věděl nebo mohl a měl alespoň poznati dle služebních předpisů, jejichž znalost a přesné zachování dlužno od něho pro jeho službu žádati. Stěžovatel věděl dle zjištění nalézacího soudu, že vlak č. 44 má křížovati s vlakem č. 41 ve stanici, jejímž výpravčím úředníkem byl. Neomlouvala by ho ostatně ani neznalost této okolnosti, jelikož byl povinen opatřiti si vědomost o všem, co věděti bylo zapotřebí k řádnému a bezpečnému konání služby výpravčí v této stanici. Dle dopravních předpisů čl. XXV. bod 107, odstavec 2. byl povinen, zajistiti bezpečnou jízdu vlaku č. 44 do stanice O. Z této stanice bylo v době, o kterou jde, očekávati vlak č. 41. Před

příjezdem tohoto vlaku do J. nebyla další jízda vlaku č. 44 zabezpečena. Nařídív přes to před příjezdem vlaku č. 41 vlakvedoucímu vlaku č. 44 bezodkladný odjezd, pokud se týče zmocniv vlakvedoucího k odjezdu odevzdáním vlakopisu, porušil stěžovatel předpis, o němž věděl, neb alespoň mohl a měl věděti, že je vydán ku zamezení nebezpečí pro lidskou bezpečnost, a nemůže se proto odvolávat na to, že nepředvídal nebezpečí, s porušením předpisu spojené. Stěžovatel neosvědčil takto oné obezřetlosti a opatrnosti, k níž dle své služby a platných proň předpisů byl osobně zavázán, a přesunul — pakliže skutečně za to měl, že Sch. přes odevzdání vlakopisu odjede teprve po příjezdu protivlaku — povinnost k opatrnosti, jemu náležející, na osobu jinou a jednal proto nedbale. Stížnost jeho do odsuzujícího výroku je neodůvodněna a byla proto zavržena.

Zmateční stížnosti Štěpána Sch-a nelze upřítí důvodnosti a to jednak, pokud s hlediska zmatku č. 5 §u 281 tr. ř. vytýká, že výrok nalézacího soudu sám sobě odporuje co do rozhodné skutečnosti, zda P. stěžovateli řekl, že vlak č. 44 bude s vlakem č. 41 křižovati v O., jednak pokud s hlediska zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř. dovozuje, že výrok nalézacího soudu o příčinné souvislosti nehody s jednáním (opomenutím) stěžovatelovým není skutkovými zjištěními nalézacího soudu opodstatněn. Nalézací soud shledává příčinnou souvislost opomenutí stěžovatelova s nehodou v tom, že si nedal od výpravčího P-a ve vlakopisu zapsati přeložení křižování do výhybky v O., a že neupozornil P-a na to, že v O. má vlak čís. 44 křižovati s vlakem čís. 43. Z toho plyne, že nalézací soud předpokládá při tomto výroku, že o přeložení křižování mezi stěžovatelem a výpravčím P-em mluveno bylo. Tento předpoklad jest však v rozporu s předchozími opačnými výroky nalézacího soudu, že nemá za prokázáno, zda vůbec a která slova tenkrát P. pronesl k Sch-ovi, najmě zda mu pravil, že křižování bude v O. Rozpor ten vztahuje se k rozhodující skutečnosti. Nalézací soud, shledávaje provinění stěžovatelovo výhradně v tomto opomenutí, neuvažuje o tom, v čem by záleželo zavinění Sch-ovo pro případ, že o přeložení křižování mluveno nebylo. Nad to nelze v samotném, shora zjištěném opomenutí stěžovatelově shledati příčinu nehody. Příčinou nehody byl rozkaz (svolení) výpravčího P-a ku bezodkladnému odjezdu vlaku č. 44. Tomu rozkazu měl stěžovatel dle čl. I. odstavec 3. služebních předpisů pro dopravní personál vyhověti bez zdráhání přesně a svědomitě, ovšem šetře při tom zájmy podniku železničního. Dle stránky 17 čís. 2 předpisů pro jízdní personál elektrických drah měl Sch. žádati, by mu ve vlakopisu bylo potvrzeno přeložení předepsaného křižování. Ta okolnost, že Sch. tak neučinil, mohla proto býti další příčinou nehody; avšak jen tehdy, pakliže výpravčí úředník P. by si byl následkem žádosti a upozornění Sch-ova byl uvědomil, že o zadržení vlaku čís. 41 v O. se nepostaral a bezpečnou jízdu vlaku čís. 44 nezajistil a v důsledku toho byl rozkaz (zmocnění) k odjezdu vlaku čís. 44 odvolal. Než tohoto předpokladu nalézací soud nezjistil, takže výrok nalézacího soudu ve směru naznačeném zjištěnými skutečnostmi opodstatněn není. Pro doličené zmatky bylo stížnosti Štěpána Sch-a, aniž bylo třeba zabývatí se ostatními jejími vývody, vyhověti. Na nalézacím soudě bude, by zejména též — pokud

možno — zjistil doslov dotazu Sch-ova a odpovědi P-a, jakož i jaký byl smysl jejich, zejména, zda mohl Sch. na základě jich předpokládati, že P. ví, že vlaky čis. 44 a 41 nekřížují v J., nýbrž v O., a zda nebylo Sch-ovi počítati s možností, že sdělení o přeložení křižování stalo se jen omylem nebo nedopatřením P-a. Nalézacímu soudu bude dále po případě též uvažovati o tom, čím se provinil Sch. v případě, že mu P. neřekl, že křižování je přeloženo ze stanice O.

Čís. 1149.

Byl-li doručen rozsudek obžalovanému dle §u 427 tr. ř., neprodlužuje se lhůta ku provedení opravných prostředků pozdějším opětovným doručením rozsudku obhájci chudých.

Jest důvodem k navrácení ku předešlému stavu, byl-li liknavostí soudu obhájce chudých zřízen v poslední den lhůty ku provedení opravného prostředku. Navrácení ku předešlému stavu dopouští se nejen pro zmeškání lhůty opovědi, nýbrž i lhůty k nezbytnému provedení opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 6. března 1923, Kr I 1365/22.)

Jednaje v neveřejném sezení o opravných prostředcích obžalovaného zamítl Nejvyšší soud jako soud zrušovací stížnost do usnesení zemského trestního soudu v Praze ze dne 27. listopadu 1922, jímž zmatečnická stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze dne 14. října 1922 byla zavržena, vyhověl však žádosti obžalovaného o navrácení v předešlý stav pro opožděné provedení zmatečnické stížnosti do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Praze ze dne 14. října 1922 a povolil navrácení v předešlý stav. V dalším pak vyhověl zmatečnické stížnosti.

Důvody:

Usnesením nalézacího soudu ze dne 27. listopadu 1922 byla zmatečnická stížnost, obžalovaným včas ohlášená, zavržena jako opožděná, protože opis rozsudku obžalovanému, při hlavním přelíčení nepřítomnému, byl doručen dle §u 269 tr. ř. již dne 9. listopadu 1922, kdežto zmatečnická jeho stížnost a odvolání byly téhož dne ohlášeny, ale obhájcem chudých provedeny teprve dne 23. listopadu 1922. Toto opožděné provedení opravných prostředků stalo se patrně proto, že zřízenému obhájci chudých byl opis rozsudku, aniž bylo o to žádáno, opět doručen dne 17. listopadu 1922. Stížnosti do onoho usnesení nelze vyhověti. Opis rozsudku, dne 14. října 1922 vyneseného, byl obžalovanému po rozumu §§ 269 a 427 tr. ř. doručen dne 9. listopadu 1922 a téhož dne ohlásil obžalovaný zmatečnickou stížnost a odvolání bez udání důvodů zmatečnosti. Lhůta k podání vývodů uplynula proto dne 17. listopadu 1922, do kterého dne vývody nebyly podány. Dle §u 6 tr. ř. v doslovu zákona ze dne 20. července 1912, čis. 142 ř. zák., není lhůta tato prodlužitelná přes to, že obhájci chudých byl opis rozsudku opět z moci úřední doručen dne 17. listopadu 1922, tedy v poslední den lhůty pro podání vývodů.